

S O S

Spol'ahlivý odbúravač stresu

Rok Ľudovíta
Štúra

Človek by povedal,
že je to len obyčajná
olympiáda

Exkurzia CERN

Poškodenie zraku?
Ale prosím vás...

Zavítali
sme do
Hamburgu

Memento mori

Obsah

Úvod

Redakcia.....2
 Editoriál.....3
 Kontakty.....3

Články

Rok Ľudovíta Štúra alebo prečo som hrdá Slovenka.....4
 Aj cez zimu sa pohodovalo na

bánovskom gymnáziu.....5
 A... dokelu...dvere zamknuté....6
 Poškodenie zraku... ale prosím vás.....7

Človek by povedal, že je to len obyčajná olympiáda.....8
 Deň narcisov.....9
 Zavítali sme do Hamburgu....10
 Exkurzia CERN.....12

Memento mori.....15

Súťaž v znamení Ľudovíta Štúra.....18

REDAKCIA

EMA KUŠNIEROVÁ
 ŠÉFREDAKTOR

MIROSLAV IGAZ
 REDAKTOR

KATARÍNA HRUŠKOVÁ
 REDAKTOR

LUKÁŠ HANKO
 REDAKTOR

LILIANA BUJNOVÁ
 REDAKTOR

SANDRA SLOBODOVÁ
 FOTOGRAF

DANA HANKOVÁ
 REDAKTOR

DOMINIK MOKRÝ
 GRAFIKA

PAEDDR. ELENA KOŠÍKOVÁ
 OCHRANNÉ KRÍDLA

Editoriál

Ako sa vraví, nič nie je večné. Okrem diamantov a chalupy Janka Jesenského. Tým prvým si nie som istá, lebo ak platí, že diamant je BFF všetkých žien, tak nemám priateľov. A v to druhé pevne dúfam, teda aspoň nech drží, kým som vo vnútri.

Úvodník sa píše ťažko, keď človek nič nestíha. Lepšie povedané, stíhala by som, keby nie som lemra. Všetko zbytočne naťahujem, napríklad tu je môj proces učenia sa:

1. A šak mám čaaas, stíham v pohode.
2. Mala by som začať, ale ešte si idem nalakovať nechty na nohách.
3. Otvorím zošit.
4. Rozplačem sa.
5. Zatvorím zošit.
6. Idem sa najesť.
7. Je 20:00, a pravidlo P vraví, že po ôsmej sa neučím.

Samozrejme, okrem toho mám aj milión iných aktivít. O niektorých z nich sa dočítate aj v našom časopise.

Kontakty

Facebook: SOS - Školský časopis

Email: casopissos@gmail.com

Rok Ľudovíta Štúra alebo prečo som hrdá Slovenka

Mnohí mladí ľudia sa nemôžu dočkať, kedy zo Slovenska vypadnú, ale ja toto nutkanie nemám. Mne sa Slovensko ako krajina veľmi páči a najradšej by som sa pozrela do jeho každého kúta. Mojou najväčšou túžbou je preliezť Tatry, pretože sú naozaj fantastické. Takisto aj národné parky, skrátka mať svalovicu zo slovenskej prírody. Neopísateľne krásne sú hrady a zámky, ku každému sa viaže nejaká povesť, záhada. Samostatnou kapitolou v denníku vlastenca je folklór a tradície. Hoci som v žiadnom súbore nikdy nebola, dokázala by som sa na to pozerieť aj hodiny. A tí chlapi v krojoch... juj! Nesmiem zabudnúť na slovenskú históriu, hoci je veľmi zložitá. Bolo tu veľa udalostí aj osôb, ktoré stoja za zmienku, ale ja som najviac hrdá na Ľudovíta Štúra. Obdivujem to, s akým zánietením bojoval za náš vlastný jazyk.

„Lebo nahé sú bez kníh všetky národy.“ Túto myšlienku vyslovil kedysi Konštantín Filozof, a možno práve tento výrok sa stal odrazovým mostíkom pre činnosť Ľudovíta Štúra.

Ľudovíta Štúra určite všetci z nás vnímajú ako sebavedomého, inteligentného junáka, ktorý si šiel za svojím cieľom a ako jednému z mála sa podaril ozajstný národný prevrat. Šírenie vzdelania bolo jeho hlavným mottom a ako taký statný topol stál si za svojím a vyčnieval z radu. Samozrejme, našiel si svojich nepriateľov. Pre neho však boli podstatní jeho zástancovia. Pyšní sme my, ľudia, pyšné je naše Slovensko na niekoho, ako bol on.

Našiel by sa aj v dnešnej dobe niekto, kto by chcel stáť za národným prevratom? Odmietol by niekto lásku k očarujúcej mladej deve a uprednostnil by národ? Málo ľudí má v dnešnej dobe štúrovský

entuziazmus. Všetci iba zaryto prikyvujú na otázku, či si Štúra vážia. Všetci chcú byť ako on, ale nikto sa nemá k činu.

Ľudovít bol veľmi nadaný študent, už od mlada sa zaujímal o slovanských autorov a to v ňom vzbudilo lásku k Slovanstvu.

V roku 1943 prišiel s myšlienkou zjednotiť katolícky a evanjelický prúd Slovákov prostredníctvom jednotného spisovného jazyka. Za základ si vybral stredoslovenské nárečie, keďže bolo najrozšírenejšie.

11. júla 1843 sa Štúr, Hurban a Hodža stretli na Hurbanovej fare v Hlbokom, kde sa dohodli na postupe pri zavedení slovenčiny do praxe. 17. júla navštívili na Dobrej Vode Jána Hollého, ktorého ako významného predstaviteľa bernolákovčiny prvého oboznámili so svojím zámerom. V roku 1846 vydal Štúr spis Nárečie slovenské alebo potreba písania v tomto nárečí, v ktorom obhajoval nevyhnutnosť nového spisovného jazyka a v tom istom roku vyšlo jeho jazykovedné dielo Náuka reči slovenskej, obsahujúce základy novej gramatiky. Toto bol jeden z najvýznamnejších medzníkov vývoja nášho krásneho jazyka. Bohužiaľ, Štúrov život bol ukončený predčasne, keď sa nešťastne postrelil pri poľovačke neďaleko Modry. Je však isté, že ešte mnoho generácii po nás bude Ľudovíta považovať za najvýraznejšiu postavu našej histórie.

Spisovnú slovenčinu používame od roku 1843 prakticky dodnes. Na našu slovenčinu môžeme byť právom hrdí, pretože podľa najnovších prieskumov je slovenčina jedným z najťažších jazykov sveta.

No nepodarilo sa to Štúrovi bravúrne?

-Ema Kušnierová, Romana Antalová-

-foto: Liliána Bujnová -

Aj cez zimu sa pohodovalo na bánovskom gymnáziu!

Ako inak, aj túto zimu sa prváci s druhákmi zúčastnili lyžiarskeho výcviku. Chata bola v rámci možností skvelá a kolektív tiež. Boli sme aj v televízii, keďže niekomu ušiel emu a náš zdatný chatár ho odchytil.

Prvá diskotéka bola zo začiatku dosť oťukávacia, ako to vždy najskôr býva, ale neskôr sa všetko rozbehlo. Pozeranie hororov na manželskej posteli, kde sme boli narvatí asi ôsmi a chalani nám kričali do uší vždy, keď sa zľakli (čo bolo naozaj dosť často), alebo hranie kariet na maličkých chodbe, kde vždy, keď niekto chcel vojsť alebo vyjsť z izby, musel odtlačiť ľudí z cesty. Áno aj toto bolo súčasťou lyžiarskeho. A pokiaľ by ste sa náhodou báli, že niekto odhalí, aké ste vlastne motovidlo, tak tu už naozaj nie je dôvod na obavy. Kroky, ako napríklad venčím korytnačku alebo venčím orla, boli jednoduché a zábavné riešenie ako zakryť tanečné nedostatky nás netaľentovanejších.

Ale keďže to bol lyžiarsky, samozrejme sme aj lyžovali a snowboardovali. A nebola to len taká po-

hodová doobedňajšia lyžovačka. Na svah sme chodili dvakrát denne. Bolo celkom zaujímavé po rannej lyžovačke sušiť otepľovačky na jednom asi metrovom radiátore, ktorý mal slúžiť pre šesť osôb. Logicky, nie vždy a nie každému sa všetko uschlo. Ale takéto hlúposti nikto neriešil. Vlastne ani nebolo kedy. Počasie nám vyšlo ako na objednávku, takže sme na svahu trávili skoro celý deň. A ani tam nechýbala zábava. Nechýbala ani súťaživosť. Pretekali najmä tí, ktorí stáli po prvýkrát na lyžiach. Takýto prípad bola aj Ema Kyselicová, ktorá svoje schopnosti dokázala aj na konci lyžiarskeho, kedy sa na nočnom lyžovaní zrazila s neznámym turistom a Ema sa zrazu rozprestierala po polovici zjazdovky. Nikomu sa ale nič nestalo a Ema, ktorá sa po chvíľke pozbierala, vyhlásila, aké to bolo super a adrenalínové a ako to chce zažiť znovu. Prajem jej, aby sa jej toto pranie splnilo, bez ale samozrejme zranení.

-Ivana Božíková-
-foto: autorka-

A... dokelu... dvere zamknuté

7:40 – Stíham v pohode, keď si trošku švihnem.

7:45 – No tak dobre, nestíham, pobehnem trošku.

7:50 – Do kelu, už zvoní a ja nie som ani len pred budovou školy.

7:53 – Usain Bolt je nič oproti mne! A... dokelu... dvere zamknuté.

Pred pár týždňami sa na našej škole odohrala bitka, v ktorej aktérmi boli žiaci z inej školy. Od tejto udalosti sa zamykajú hlavné dvere do budovy počas celého vyučovania a vedľajšie sú uzamknuté do 8:10. Bol to dobrý nápad, ako zabrániť cudzím ľuďom vchádzať do priestorov gymnázia. Funguje to na ostatných školách, prečo nie aj u nás? Avšak, keď si vezmeme ostatné školy, pochopíme, že u nás to nejde. Naša škola vyučuje na troch budovách a študenti s profesormi sa musia neustále presúvať. Študenti z Jesenského k tomu ešte musia budovu obchádzať po veľmi úzkom chodníku. Druhý nedostatok je, že nemáme vrátnicu a otváranie dverí má na starosti školník a pán zástupca. Akonáhle je 7:50, dvere sa zamknú a až od 8:10 by mali byť vedľajšie otvorené. Ale treba povedať, že to nefunguje vždy. Naposledy pred dvomi dňami, keď nám odpadla prvá hodina, som prišla do školy o 8:10 a dvere boli stále zamknuté. Najteplejšie zrovna nebolo a my sme vonku drkotali zubami, dúfajúc, že si nepoškodíme sklovinu. Nakoniec až pani upratovačka musela zavolať pána školníka, aby nám odomkol.

-Lenka Janáčová-
-foto: Lukáš Šišmiš-

Poškodenie zraku? Ale prosím vás...

Najprv trošku teórie, aby ste mali aspoň aký-taký šajn (alebo ako vraví istý nemenovaný pán profesor Sunshine reggae), zatmenie Slnka je prírodný úkaz, ktorý nastane, ak sa Slnko, Mesiac a Zem dostanú do jednej priamky. Na Zemi sa to prejaví tak, že Mesiac úplne alebo čiastočne zatieni Slnko. Dôvod, prečo môžeme zo Zeme pozorovať zatmenie Slnka je, že pomer veľkosti Slnka a Mesiaca je takmer presne rovnaký ako pomer ich vzdialeností od Zeme (približne 1:400), teda ich zdanlivá veľkosť na oblohe je rovnaká. Astronomicky najväčší význam má úplné zatmenie, t.j. Mesiac zatieni celú viditeľnú plochu Slnka. Zatmenie môže byť aj čiastočné, nastáva, ak Mesiac zatieni menej ako 100% plochy, alebo prsteňové, pri ktorom sa stred Mesiaca dostane presne pred stred Slnka. Zatmenie Slnka nastáva každý rok, ale viditeľné je len v určitých zemepisných šírkach. Pozorovanie zatmenia začali už staré kultúry pred tisícročiami. Zistili, že je to periodický jav, presnejšie, úplné zatmenie Slnka nastáva na rovnakom mieste každých 375 rokov.

Ak som vás stihol uspať, tak mi to, prosím prepáčte, ale treba vedieť, čo ten čierny flák na Slnku vlastne znamenal. Tohtoročné zatmenie trvalo 22.marca na území Slovenska cca 2 a pol hodiny a naša škola sa tiež pridala k pozorovateľom. Približne o 9:30 sme sa všetci vyrútili von so všetkým možným na očiach. Diskety, zväračské sklá alebo okuliare, všetci sme vyzerali ako nejakí hybridy, no a našlo sa aj zopár optimistov s klasickými slnečnými okuliarmi (o UV filtri môžeme len špekulovať). Keď som neskôr čítal článok o bezpečných spôsoboch pozorovania Slnka, schutil som sa zasmial. Niektorí študenti ešte asi doteraz vidia biele škvryny, keď žmurknú.

-Nikolas Peťovský-
-foto: Terézia Ládiová-

Človek by povedal, že je to len obyčajná olympiáda

Rozhovor s Romanou Antalovou, ktorá si v kategórii B si z Bratislavy zo 7. celoštátnej olympiády zo slovenského jazyka priniesla zlatú medailu

Romana, ako sa cíti taký víťaz celoštátneho kola v olympiáde zo slovenského jazyka a literatúry?

Moje pocity? Cítim sa fajn. Výhra ma viac ako potešila, koniec-koncov, nečakala som ju, keďže konkurencia bola naozaj veľká. V kategórii som bola s druhákmi a človek by čakal, že druháci majú navrch, lebo sú o rok popredu. Moje zdanie však klamalo a ja som len a len rada. Bol to dobrý pocit, lebo všetci konkurenti sa na mňa pozerali s takým... rešpektom.

Aké boli reakcie rodičov a kamarátov?

Gratulácie zo všetkých strán. Už som nevedela ako ďakovať. Naši boli šťastní, pyšní, kamaráti ma tľapkali po pleciach so slovami uznania. Dokonca sa mi stala jedna príhoda, kráčala som po ulici a ukazovali na mňa kamaráti mojej sestry so slovami „To je ona, ona to vyhrala...“. Ani som nevedela, že o tom vie toľko veľa ľudí. Človek by povedal, že je to len obyčajná olympiáda... :-)

Kedy si prvýkrát zistila, že ťa slovenčina baví?

K slovenčine som mala blízko odmalička. Ani neviem, prečo som si k nej vybudovala pozitívny vzťah. Prišlo mi prirodzené, že človek napríklad vie, kde sa píše ypsilon a kde mäkké i. Až na druhom stupni základnej školy som zistila, že mi to celkom ide. Možno k tomu veľkou mierou prispelo aj to, že veľa čítam a tým pádom sa to na mňa akosi nalepilo. A možno mi k slovenčine vybudovala kladný vzťah naša učiteľka na základnej

škole... Ani sama neviem :-)

Najhoršia známka zo slovenčiny?

Trojka. Na základnej škole. Pamätám si na to ako dnes, písali sme praktické cvičenie zamerané na cudzie slová. Dostali sme knihu a z určitých strán sme mali povyberať všetky cudzie slová. Čím dlhšie som sa nad slovami zamýšľala, tým viac mi pripadali ako cudzie a namiesto desať som ich mala dvadsať.

Aký máš vzťah k literatúre? A čo najradšej čítaš?

K literatúre mám pozitívny vzťah. Odkedy som sa naučila čítať, lúskam jednu knihu za druhou. Už ich ani nepočítam, určite je ich veľmi veľa, ani len sa neodvážim tipnúť si, koľko... :-) Moje osobne

najobľúbenejšie sú knihy od Stephena Kinga. Mám doma menšiu zbierku jeho titulov a vždy, keď môžem, sa k nim rada vraciam. Všeobecne mám ale rada knihy, ktoré ma po prečítaní nútia na príbeh a postavy myslieť ešte dlho potom, ako ich zatvorím a vrátim do poličky. Dokonalým príkladom je Malý princ, alebo Charlieho malé tajomstvá.

Mieniš sa aj v ďalšom štúdiu venovať slovenčine?

Pravdupovediac, ani sama neviem. Vždy ma to lákalo na medicínske smery, ale možno sa ešte na poslednú chvíľu rozhodnem inak. Možno sa slovenčina stane hlavným predmetom môjho štúdia, ktovie?

-Ema Kušnierová-

-foto: súkromný album Romany Antalovej-

Deň narcisov

Deň kedy môže pomôcť každý, deň, ktorý spája ľudí v myšlienke spolupatričnosti a pomoci. Deň narcisov. Už po 19. krát sa v tomto roku, 27.3.2015, uskutočnila verejná celoslovenská finančná zbierka, s heslom: Nepomáhajú, aby sa zviditeľnili. Za každú dobrovoľnú čiastku ste boli obdarovaný žltým narcisom, symbolom jari, nádeje a pomoci. Každý, kto si ho pripne na svoj odev, tým vyjadrí podporu a spolupatričnosť s onkologicky chorými ľuďmi.

Tak, ako je už zvykom, aj tento rok sa naše gymnázium rozhodlo pomôcť.

Prihlásilo sa nás 40 dobrovoľníkov, ktorí boli následne rozdelení do 10 skupín a každej skupine sa prideliť ich stanovište.

V piatok ráno o 8:00 sme sa stretli vo fyzikálnom laboratóriu a tam sme dostali špeciálne identifikátory, ktorými musí byť označený každý dobrovoľník. Prvým identifikátorom bola oranžová rozeta s nápisom "Deň narcisov 2015", "Dobrovoľník" a číslo dobrovoľníka. Ďalším našim identifikátorom bola papierová pokladnička tyrkysovej farby, potlačená kvetom narcisu a bielym logom Ligy proti rakovine. Najdôležitejšie však bolo povolenie, ktoré musela mať so sebou každá skupina.

Ešte sme dostali pokyny k celému dňu, vzali pokladničky, narcisy a vyšli do ulíc.

Niektorým išlo rozdávanie narcisov od ruky, no iným veľmi ťažko. Záležalo na tom, aké stanovište ste získali. Najlepšie sa darilo skupinkám v Tesco, v závodoch a na Záfortni.

Keď sme mali už všetky narcisy rozdané, začalo počítanie peňazí. Počítať nás mohlo len pár vyvolených, samozrejme sme boli pod neustálym dozorom. V pokladničkách sme našli české či slovenské

koruny, ale minulý rok sa v nich nachádzal aj prsteň. Jedna skupinka bola dokonca obdarovaná testermi voňaviek.

Keď boli peniaze potriedené, spočítané a zapísané, mohli sa vziať do banky, kde nám ich ešte raz prepočítali.

Aj vy ste vzhodením dobrovoľného príspevku pomohli získať 4122,47€ a i vďaka nim sa tak pomôže onkologickým pacientom. Poďakovanie patrí aj dobrovoľníkom a pani profesorke Hlavinkovej, vďaka ktorej sa tento projekt uskutočňuje aj na našej škole.

Liga proti rakovine bola na Slovensku založená 19. januára 1990. Neskôr vytvorila Deň narcisov, ktorého cieľom je priniesť potrebné financie na pomoc onkologickým pacientom. Šíri myšlienku spolupatričnosti a pomáha ľuďom postihnutým týmito vážnym ochoreniami.

Financie zo dňa narcisov sa používajú na bezplatné relaxačné pobyty, poskytujú jednorazovú finančnú pomoc pre rodiny s onkologickým pacientom v hmotnej núdzi. Podporujú i nemocnice či zdravotnícke zariadenia.

-Monika Cichovská-
-foto: Emília Hlavinková-

Zavítali sme do Hamburgu

V marci sme opäť cestovali do zahraničia v rámci výmenného pobytu. Bol to už náš tretí výlet, ktorý sa pre nás zároveň stal posledným výmenným pobytom v rámci projektu Comenius. Po návšteve Talianska a Poľska sme tentoraz zavítali do nemeckého mesta Hamburg.

Program pre nás začal hneď po pristátí na letisku prehliadkou mesta. Z Hamburgu mali všetci skvelý pocit, porovnávali ho s Parížom, alebo Londýnom. Nezaprela sa v ňom nemecká precíznosť, všetko malo svoje miesto a svoj systém. Po meste sme cestovali najmä metrom, ktoré zo zastávok odchádzalo zhruba každých 5 minút. Istá skupina študentov nebývala priamo v rodine, ale v hoteli, takže mali možnosť spoznať Hamburg ešte lepšie, keďže boli odkázaní prevažne sami na seba. Na to, aký je Hamburg veľký bolo v ňom pomerne čisto. O Nemcoch sa vraví všeličo a nie vždy je to práve pozitívne. Samozrejme, našli sa aj takí, ktorí netušili kde leží Slovensko a dokonca ani akým jazykom sa v ňom rozpráva (asi maďarským, nie?). Väčšina Nemcov však bola naozaj príjemná, starali sa o svojich hostí, snažili sa nám vo všetkom vyhovieť a dokonca aj cudzí obyvatelia Hamburgu boli milí, upozornili vás, ak ste mali rozopnutý vak, alebo vám nebezpečne vytŕčala peňaženka. Predavačky v obchodoch a ostatní zamestnanci, ktorí sa denne stretávajú s často nechápavými cudzincami mali úsmev na perách a takú dávku ochoty, pri ktorej by sa nejednej slovenskej pokladničke zježili všetky chlpy na tele.

Ludia v Hamburgu teda popierali všetky tie hnusné klebety, ktoré sa o Nemcoch šíria.

Program, ktorý si nemeckí študenti prichystali pre tých ostatných bol naozaj vynikajúci. Prezentácia s

vysoko postaveným politikom týkajúca sa životného prostredia nás všetkých utvrdila v názore, že čo sa týka jadrovej energie, Nemci jednoznačne nie sú takí svätuškári ako sa robia. Drvivá väčšina energie v

Nemecku totiž pochádza práve z jadrových elektrární. Jedno sa im však musí uznať, narozdiel od Slovákov sa tento problém aspoň snažia nejakým spôsobom riešiť. V jeden večer nás Nemci zase vzali do miestnej hvezdárne, kde nás čakala úžasná svetelná šou.. aspoň prvých 5 minút, zvyšných 55 to bolo celé o tom istom. Zhruba doprostred týždenného pobytu Nemci naplánovali celodenný výlet na ostrov Föhr v Severnom mori. Na ňom bola krásna dedinka Wyk s naozaj zaujímavou architektúrou. Počasie nám prialo a tak niet divu, že sme našim nôžkam neodopreli blahodarné účinky morskej vody.

Jedlo v Nemecku je ďalšou kapitolou, priznajme si, všetci radi jeme a čím kvalitnejšie jedlo, tým lepšie. Hoci sa vraví, že úroveň jedla v Nemecku je omnoho vyššia ako na Slovensku, nijaké rozdiely v chuti a vzhľade sme nezaznamenali, analýzu vitamínov a stopových prvkov sme nerobili.. Boli sme prekvapení, že Nemci (takí šviháci) nás na obedy nebudú brať do reštaurácií, ale do školskej jedálne. Ich jedáleň nám však doslova vytrela zrak. Nielenže ponúkali výber medzi vegetariánskym a mäsitým jedlom, ale každý si mohol naložiť z dvoch širokých pultov čo mu hrdlo ráčilo. Výber zeleniny, ovocia, omáčok a dezertov bol taký široký, že ani tatrovkárska stužková v Krásnej

Vsi by sa zaň nemusela hanbiť.

Posledný deň v Nemecku bol spojený s finálnymi prezentáciami z jednotlivých tém a zároveň aj prezentáciami jednotlivých krajín, nie v elektronickej podobe ale tej hmotnej. Samozrejme, Slovákom jeden pridelený stôl nestačili, museli si pristaviť ešte ďalšie tri. Doniesli sme totiž syrové torty, klobásky, perníky, medovníky, oplátky s medom, maľované vajčka, vlajku a mnoho iných ďalších vecí.. len pre porovnanie, Taliani v Nemecku kúpili Haribo cukríky (ktovie prečo nemecký produkt) , rozsypali ich po stole a namrvili medzi ne surové špagety.

Týždeň v Hamburgu ušiel ako voda v jeho famóznom prístave, kam nás, samozrejme, vzali tiež. Navštívili sme mnohé miesta, kam sa ani bežný Hamburger(čan) nedostane. Príkladom by mohla byť aj obrovská miestnosť organizácie Hamburger Tafel, kam obchodné reťazce posúvajú jedlo, ktoré už do dátumu spotreby nestihnú predat' a táto organizácia následne rozdá jedlo chudobným. S výletom boli všetci spokojní, zážitky, skúsenosti a spomienky nám zostanú až do smrti alzheimera.

-Lukáš Hanko-

-foto: Barbora Schwarzová-

Exkurzia CERN

Aj keď exkurzia niesla krycí názov CERN, málokto z nás naozaj tušil, čo to ten CERN je. Iba sme boli varovaní, že na tomto zázraku bude veľa fyziky. Nakoniec boli naše obavy zbytočné a výlet bol po všetkých stránkach perfektný.

Z Bánoviec sme odchádzali v sobotu večer a celú noc sme strávili v autobuse. Zo spánku toho moc nebolo, a tak bol na druhý deň u každého citeľný spánkový deficit, ktorý sa ďalšie dni len zväčšoval. Nedeľu sme strávili vo Wintherthure v Technorame. To je také interaktívne vedecké múzeum, kde sa riadia heslom, že človek najlepšie pochopí to, čo si môže sám vyskúšať. A tak sme strávili deväť hodín pri fyzikálnych a chemických pokusoch, matematických a logických hádankách a pri mnohom ďalšom. Ak sa pýtate, čo sme robili tých 9 hodín a či sme sa nenuдили, musím vás sklamať. Nenuдили. Dokonca sme ani všetko nestihli vyskúšať, pretože tam toho bolo naozaj veľa a ľudí tiež.

V nedeľu večer sme sa premiestnili do hotela v Ženeve, tesne za francúzskymi hranicami, kde sme boli ubytovaní dve noci. Priamo z hotela bol krásny výhľad na letisko, ale to bol asi jediný luxus. Izbičky boli síce malé, ale dá sa povedať, že aj útulné. Zato sprchy a wecká boli spoločné pre celé poschodie a ešte k tomu fungovali na semaforey. :)

V hoteli sme mali ráno aj raňajky a potom sme sa vydali spoznávať krásy Ženevy. Ako prvé nás čakala

prehliadka OSN, teda konkrétne Paláca národov. Ujali sa nás tamojšia Slovenka, ktorá nás previedla starým aj novým krídlom, porozprávala nám čosi o histórii aj súčasnosti OSN a nechala nám aj priestor na diskusiu. Povieť vám, bol to zaujímavý pocit, sedieť v takej obrovskej sále, kde sa zvykne rozhodovať o dosť dôležitých veciach. Celkom sa mi to páčilo. Veď uvidíme, či tam v budúcnosti niekto z nás zakotví. Potom už nasledovala samotná prehliadka CERN-u. Tu nás tri hodiny trápiť ťažkou fyzikou, ale našťastie to nebolo až také zlé. Tu sa nás tiež ujali naši kraja-

nia, teda jedna Češka a jedna Slovenka. Najskôr nám vysvetlili, ako to tam funguje a následne nám niektoré priestory aj naživo poukazovali. A čo to teda ten CERN je? Je to jedno obrovské vedecké pracovisko, kde sa sústreďujú hlavne na urýchľovanie častíc a ich následné zrážky. A to všetko sa deje v tuneli sto metrov pod zemou, ktorý má tvar kruhu s obvodom 27 kilometrov.

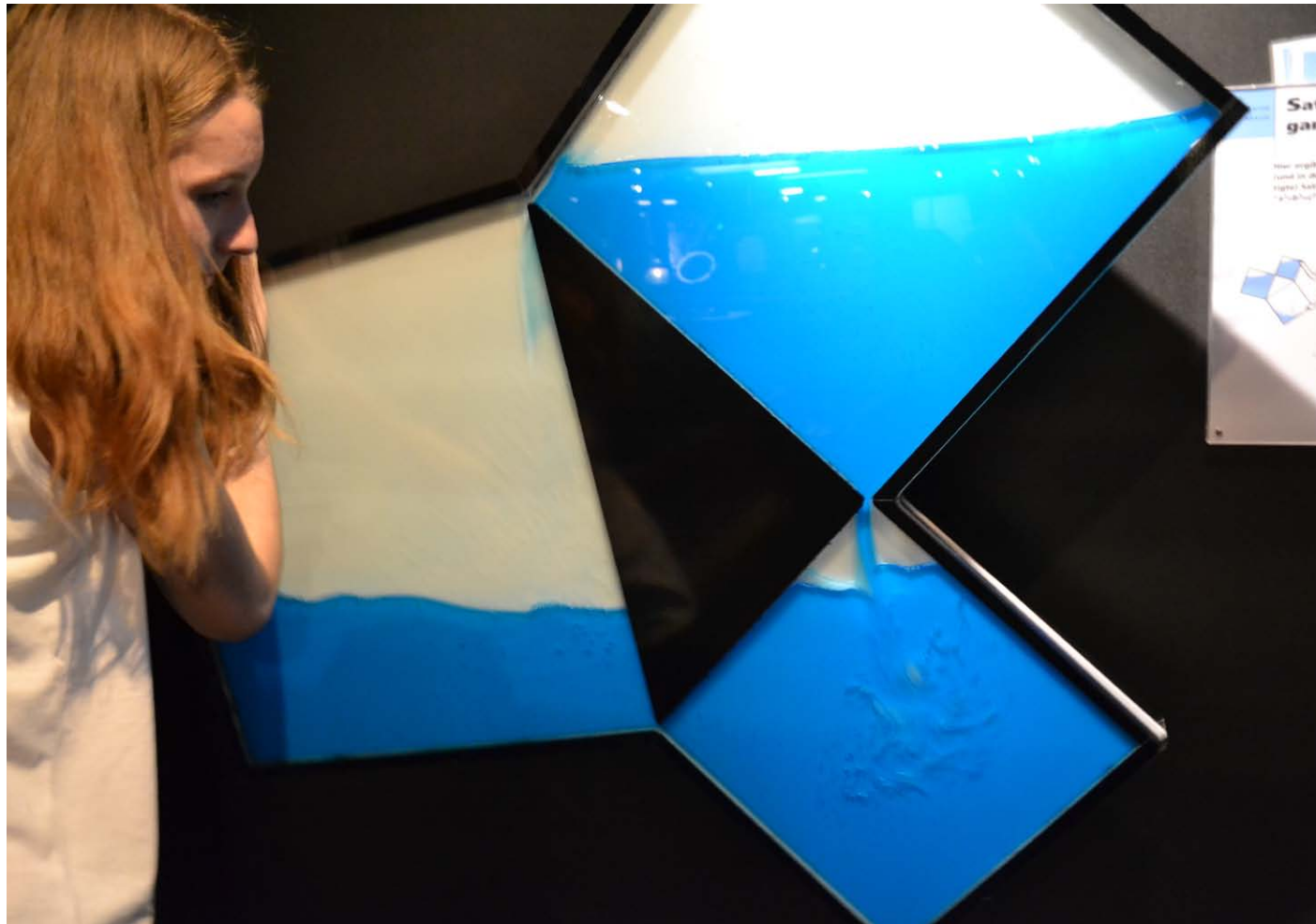
Deň sme zakončili prehliadkou historického centra mesta. Hoci celý deň svietilo slniečko, navečer sa, akoby náročky, rozpršalo. No nás ani hustý dážď neodradil od nášho plánu, a tak sme vytiahli dáždniky a pršiplášte a spoločne s naším sprievodcom sme prešli krátky okruh po tých najzaujímavejších pamiatkach. Spomeniem azda len Katedrálu sv. Petra, delá, ktoré v Ženeve údajne zanechal Napoleón, radnicu, či námestie Bourg de Four. Videli sme však toho omnoho viac. Kto pozná Ženevu, vie o čom je reč. A kto nie, tomu vrelo odporúčam, aby ju navštívil, pretože je to naozaj krásne historické mesto, ktoré dýcha jedinečnou atmosférou.

Keď sme už boli dostatočne premoknutí, vydali sme sa späť na hotel. Tu nás našťastie čakala teplá posteš a na druhý deň raňajky, po ktorých sme sa vydali naprieč Švajčiarskom až do Gruyere. Tu nás čakala krátka zastávka v miestnej syrárni, kde sme mali možnosť

zistiť, ako prebieha výroba syru a takisto sme mali možnosť niektoré syry ochutnať alebo nakúpiť nejaké aj domov. Potom nás už čakala naša posledná zastávka v čokoládovni Cailler. Tu sme absolvovali asi hodinovú prehliadku, kde sme sa dozvedeli čosi z histórie tejto slávnej švajčiarskej značky a takisto niečo z prítomnosti o dodávateľch a surovinách, z ktorých sa tieto čokolády vyrábajú. Aj tu nás pohostili malou ochutnávkou a čokolády sme si mohli zakúpiť priamo v ich podnikovej predajni. Potom nám už nezostávalo iné, ako nasadnúť do autobusu a vydať sa v ústrety Slovensku.

Pred sebou sme mali síce ešte dlhú cestu, ale myslím si, že celkom rýchlo ubehla. Boli sme predsa dosť unavení, ale hlavne plní nových zážitkov a skúseností. A ako hodnotím celkovo túto exkurziu? Na výbornú! Aj keď to bola skôr vedecky orientovaná exkurzia, každý z nás si našiel to svoje. Na záver by som už len chcela poďakovať pani učiteľkám Rosenbergovej a Dolanovej, že pre nás pripravili tento krásny zájazd a taktiež aj pánovi učiteľovi Žitňanskému a pani riaditeľke, že na nás počas tých dní dozerali. A naše veľké ďakujeme patrí takisto aj nášmu sprievodcovi Jančimu, pretože bez neho by sme sa občas ani nedohovorili (hlavne s vodičmi... :D).

-Dana Hanková-
-foto: Sabína Danišová-

Memento mori

Do perexu by aj priemerne nadaný novinár skúsil vydestilovať nejaký duchaplný aforizmus. Pri naozaj vážnej tvorivej kríze aspoň skopírovať sentenciu, čo by ľudí primäla čítať ďalej a odhalila im jedno ramienko, aby ich neprešla chuť. Tentokrát sa mi to nepodarilo. Táto téma sa do perexu nezmestí.

Hej, a nezmešťa sa ani do tohto článku. Vedecké monografie sa ňou sýtia už vyše 70 rokov, a stále nemajú dosť. Každý rok plné šokujúco brutálnych príbehov, ohavných fotografií a dokumentov... nie, nebolo to sci-fi. Bola to vražda spáchaná z vulgarizovanou myšlienkou, ktorej nestačilo desať, sto, tisíce obetí – chcela milióny. Celé národy. Mňam – mňam. Stalin (tiež génius, čo sa týka humanity) raz povedal: „Keď zomrie jeden človek, je to smutné; keď umrú milióny, je to štatistika.“ Cynizmus na pravom mieste. A pridajme ešte aj reči kon-špiračných teoretikov, ktorí sú ochotní odprisať, že „v skutočnosti židia sami kolaborovali s nacistami a vymysleli holokaust preto, aby mohol vzniknúť židovský štát Izrael.“ Okej, na úvod by aj stačilo.

Možno je to prízemné, ale dvíhať sa o štvrtej ráno nebolo zase do takého veľkého po-puku, ako som si myslel. Napriek luxusnosti autobusu (dostatočný priestor pre nohy, to musím vyzdvihnúť) sa deficit troch hodín jednoducho nedal dohnať – aj keď som sa vehementne snažil. Netuším, či to možno zrovnávať, ale ak by som si čosi nelegálneho šľahol, asi by sa mi cesta ta zliala do podobne nesúvislého kolomažu, rozliateho v pamäti. Aj na nebi to vyzeralo, akoby sa Monetovi pomiešala šedá s fialovo-modrou, čo neveštilo slnečný deň. Priamo na mieste činu niekoľkým kolegom z ročníka akurát chodili po rozume vtipy z kategórie čierny humor, ale kým sme sa presúvali z parkoviska, dalo sa to vydržať. Papuľky všetkým sklapli pri čakaní pred vrátnicou. Hotový Babylon Američanov, Nemcov, Aziatov či Izraelcov. Profesorka Košíková akýmisi tajnými čarami spracovávala personál, až kým sa víťazoslávne nevrátila s tým, že sa jej podarilo vybaviť sprievodcu. Chváľitebný výkon. Ba čo jedného – rovno dve sprievodkyne. Bolo nás bohate (smotánka z celého štvrtého ročníka), tak nás rozdelili na menšie zhluky. Prešli sme vstupnou kontrolou a turniketom (nezabudnuteľné, ako si neme-novaný chalan musel dať dole aj opasok, pretože ho inak skener nechcel pustiť), až sme sa ocitli dnu. Tušíte kde? Po poľsky Oświęcim, v nemčine Auschwitz, po našom – ale veď viete (nebola to ťažká dedukcia).

Rozdali nám headsety, aby sme si komfortne vypočuli výklad. Plavovlasá rodená Poľka, ktorá sa snažila mlúvit moravskou češtinou (a išlo jej to skvele), nás sprevádzala najprv komplexom Auschwitz I, alebo ak chcete – materským táborom. Treba hneď povedať, že Auschwitz bol spočiatku len taký bohom zabudnutý koncentračný tábor pre politických väzňov niekde upros-tred Poľska, kým neprišla konferencia vo Wannsee a „konečné riešenie židovskej otázky“. Hej, prešli sme aj cez tú bránu s lživým heslom. Ces-

ta bola kamenistá, kráčalo sa po nej ťažko. Zdala sa mi byť vychodená tisíckami nevinných nôh. Celkom mrazivý pocit, keď sa nad tým spätne zamýšľam. Sprievodkyňa nám ukázala zopár barakov aj zvnútra – expozície vlasov, topánok, kufrov, hrebeňov, krémov na topánky (dokonca značky Baťa) len podčiarkovali, s akými ilúziami deportovali príslušníkov židovskej národnosti do Poľska. Desivá sila pro-pagandy. Pri pohľade na spolužiačky som videl stelesnenú úzkosť. Nevydržal som počúvať iba frekvenciu našej sprievodkyne (zvedavosť, čo vám budem hovoriť), a tak som si z času na čas naladil aj Angličanov. Bola to skupinka už v pokročilom veku, ani nedávali svojmu pride-lenému průvodčíkovi čas na výklad. Jeden z nich začal rozprávať, že jeho otec (vojak, čo uviazol vo Francúzsku, keď prišli nacisti) tu zahynul, a či by mu pri honbe po otcových osu-doch v tábore nevedel pomôcť. Odpoveď ma vcelku pobavila: „Prepáčte, netuším, vtedy som tu ešte nepracoval.“

Ak náhodou z dejepisu neviete, tak vojnová Slovenská republika vyviezla do Osvienčimu vyše 60 000 osôb – pričom sme Nemeckej ríši platili 500 mariek za jedného občana(!). Nemám pamäť na čísla, ale v tábore nám predstavili i ďalšie hrozivé štatistiky. Doplnené fotkami a exponátmi. A mlčanlivými múrmi bývalých kasární so zaschnutou krvou na tehlách. Vä-zenské šaty, dvor smrti, plynové komory s pecami a plechovky od Zyklonu B (ktorý sa vyrába dodnes). Otrásné. O Mengelem a pokusoch na ľuďoch ani nevraviac. Ale na druhej strane, čakal som, že ma to vykoľají väčšmi. Nevie, asi po záberoch zo Schindlerovho zoznamu (mimochodom, točili ho tam) som načerpal akúsi rezistenciu.

Prechádzka po Auschwitz II – Birkenau, bola akýmsi epilógom. Hoci Birkenau bol už oveľa premyslenejší a rozľahlejší tábor. Jeho účel prezrádzal perón, umiestnený v centre. Tam pre-biehali esesácke selekcie počas cesty do pekla. Birkenau bol od počiatku budovaný na likvi-dáciu podľudí. Odobrali im dôstojnosť všade – dokonca aj na toaletách, kde boli vyvrátené diery len tak na preskačku. Veď, načože je otrokom toaletná kultúra. Tí ju predsa nepotrebujú.

V Osvienčime ešte existoval tretí koncentračný tábor Auschwitz III – Monowitz, ten však za vojny slúžil ako pobočka spoločnosti I.G. Farben (nacisti využili otrockú prácu pre priemyselné potreby). A dnes v ňom sídlia nejaké chemické závody.

Žiadne veľké odkazy na záver. Ak budete mať šancu, choďte sa na to miesto pozrieť aj vy. A potom zreferujte, čo a ako...

-Miroslav Igaz-
-foto: Dávid Vještica-

Súťaže v znamení Ľudovíta Štúra

Štúrovo pero: Náš časopis sa každoročne zúčastňuje tejto súťaže, ja konkrétne som mala tú česť už druhý raz. Pre nádejného novinára nie je nič lepšie, než keď niekto od fachu pochváli vašu robotu, poprípade niečo skritizuje (áno, aj to treba). Bohužiaľ, z časovej náročnosti súťaže sme sa zúčastnili len druhý deň, teda dovalili sme sa len na vyhodnotenie, trochu ma mrzí, že sme workshopy nestihli.

Niet pochýb o tom, že Zvolen je krásne mesto, trochu sme sa po ňom pomotkali a nakoniec vykročili smerom ku Knižnici Ľudovíta Štúra. Chvíľku sme načúvali dobrým radám, potom som sa s našim SOSáčikom prepchala rovno za Pavlom Vitkom, členom poroty, ktorá hodnotila časopisy. Zhrniem to jednoducho: žiadne zmeny oproti minulému roku, stále si držíme

úroveň.

V miestnosti plnej budúcich novinárov som sa cítila trochu divne. Každý si zapisoval každé druhé slovo poroty, očami hltal konkurenčné časopisy a snažil sa čo-to odkukať. A my... no aspoňže káva bola zadarmo, teda nie, zadarmo predsa ani kura nehrabe. Káva bola za báseň, no až sa mi z hlavy parilo jak som rozmýšľala.

Sláva víťazom, česť porazeným. Odišli sme skoro s prázdnyimi rukami (dostali sme obedové balíčky). Ruky síce ostali prázdne, hlava však bola plná rád, čo by sme mali zlepšiť. Ak aj vy máte nejaký nápad, pokojne informujte hocikoho z redakčnej rady. Mňa nájdete väčšinou pri bufete.

„Ľudovít Štúr – významná osobnosť slovenského národného života, Štúrovci– hlavný prúd slovenského národného hnutia“ : V tejto súťaži išlo o to, čo najlepšie spoznať Štúra, jeho odkay, naštudovať si životopis. Vytvorili sme trojčlenné družstvo, teda ja, Romana Antalová a Diana Jakubíková sme sa vybrali na pôdu TSK.

Test bol veľmi náročný, pár otázok nás naozaj veľmi

prekvapilo. Myslím, že kto nebol z Trenčína, niektoré otázky nemal šancu vedieť. Druhá časť bola praktická, mali sme vopred zadané slová zakomponovať buď do úvahy, alebo básne o Ľudovítovi Štúrovi. Síce sme sa neumiestnili, ale aspoň ďalšia skúsenosť pribudla do môjho života. A áno, skoro som zabudla, ak si myslíte, že v Trenčíne sa nedá stratiť, mýlite sa. ;)

-Ema Kušníerová-

-foto: Dominik Mokry-

FOTO ČÍSLA

GYMPLÁČKY V ZIMNÝCH TATRÁCH

-foto: Linda Kubíčková-

J. POSNER
LIL. FRANCOIS